

Riksdagsvalsprogram 2023

SUNT FÖRNUFT

Rösta för en kursändring

Kristdemokraterna
Kristillisdemokraatit

INNEHÅLL

Inledning – Sunt förnuft!	3
1. Generationernas Finland	4
1.1. Hemmet tillhör alla.....	4
1.2. Kvalitativ sote-service stöder välfärden.....	5
1.3. Utbildningen till heders igen	7
2. Ett företagsamt Finland	11
2.1. Stimulerande grundskydd	12
2.2. Hela landet med	13
2.3. Trafiklederna i skick och fungerande trafik	14
3. Ett krisbeständigt Finland	16
3.1. Livskraftigt lantbruk – mat ur eget land.....	16
3.2. Inhemsk och ekologisk energi.....	17
3.3. Den inre säkerheten behöver sina aktörer.....	17
3.4. Ansvarsfull invandring	18
3.5. Miljön och klimatet kräver handling	19
3.6. Utrikes- och säkerhetspolitikenv– samarbete och stabilitet....	20
3.7. Europeiska unionens inriktning bör klarläggas.....	21

Inledning – Sunt förnuft!

Finland har de senaste åren styrts av tanken på att svåra beslut kan lämnas till ett senare skede och skulder tas i det oändliga. Ändå har servicen inte förbättrats och de vardagliga utgifterna bara ökar. Ideologiska projekt har drivits på bekostnad av grundläggande frågor. Det är inget förnuft i det, säger många medborgare. Inte heller enligt vår mening.

Det är absurt,

om man inte klarar sig genom att arbeta.

- Arbete måste alltid löna sig. Beskattningen måste lättas, kostnaderna för mobilitet sänkas och arbetsmarknaden och socialskyddet reformeras.

om man inte får vård i välfärdsstaten.

- Att dimensionera och skärpa kriterierna är till ingen nytta om det inte finns pengar och utförare – därför måste sote-reformens gjutfel åtgärdas med det snaraste. Man måste få vård i tillräckligt god tid. Inga pengar räcker om man inte satsar på förebyggande åtgärder.

att lämna de äldre vind för våg och spara på familjernas välfärd.

- Föräldrar bör ha också andra alternativ än att sätta sitt barn i daghem där det inte finns tillräckligt med personal. Det är dumt att pruta på stöd till barn och familjer och spara i utbildningen. Man ska inte behöva vara rädd att åldras.

att avstå från inhemsk matproduktion och energi.

- Inhemsk mat- och energiproduktion är en säkerhetsfråga. Marknaden måste fås i skick och producenten ges en skälig ersättning. Finländska hem ska kunna hållas varma.

att avstå från ägarskap och nationell beslutsmakt.

- Det finländska ägandet måste utökas. Vi behöver en miljö där det är lönsamt att investera och skapa nya jobb.
- Det är oklokt att sälja Finland till utlandet. All kritisk infrastruktur måste behållas i nationella händer och finländskt kunnande vidmakthållas.

I detta riksdagsval bestäms Finlands kurs – ska den uppväxande generationen arva ett land som står på fast grund. Beslutsfattarna måste ta sitt ansvar. Det är Finland och de finländare som litar på sin röst i valet värda. Reformen av det finländska samhället väntar inte.

Med nuvarande recept går det inte att trygga finländarnas välfärd och värna om de svagaste. Man kan inte leva över sina tillgångar. Välfärd kan inte uppnås genom ökad skuldsättning och byråkrati – inga pengar räcker till om man inte satsar på förebyggande åtgärder och gemenskap.

Finland behöver en kursändring mot sunt förnuft och ansvar. Vi måste återvända till de grundläggande frågorna och värdena. Det handlar om entreprenörskap och arbete, välfärdstjänster och tillväxt, gemenskap och omsorg om varandra.

**Rösta för en kursändring för Finland
– välj sunt förnuft.**

1. Generationernas Finland

Vi bygger ett samhälle som stödjer gemenskap och aktivitet över generationsgränserna. Alla har något att ge och alla behöver stöd ibland. Vi vill se till att alla, oavsett inkomstnivå, får den service de behöver i olika skeden av livet. Med gemensamma skattemedel tar vi hand om bildningen och utbildningen som är samhällets hörnstenar och utgångspunkten för en god framtid. I beslutsfattandet är vår riktlinje människors välmående och en smidig vardag.

1.1. Hemmet tillhör alla

Familjernas välbefinnande skapar grunden för hela samhällets välfärd. Familj och vänner, anhöriga runt omkring oss ger trygghet och mening i våra liv. Ett barns relation till sina föräldrar är livsviktig och inverkar långt in i framtiden. Därför måste föräldraskap och hela familjens välmående stödjas.

En god familjepolitik är mer än erbjudandet av lagstadgad service. Det är en satsning på sysselsättning och utbildning samt en förbättring av förutsättningarna för familjens valfrihet och gemenskap. Att investera i barn och familjer är en investering i framtiden.

Vi behöver en barnvänlig atmosfär och en långsiktig politik som stödjer familjerna. Allt färre barn föds i Finland, varför det är ännu viktigare att satsa på barn och familjer.

Det är absurt att strunta i barnens och familjernas välmående.

Barnfamiljerna måste få lågtröskelstöd i sin vardag i form av närservice. Tillgången till hemservice för barnfamiljer kan förbättras till exempel med servicesedlar. Det är viktigt att öka resurserna till rådgivningar och familjecentra.

Familjernas utkomst bör förbättras. De stigande kostnaderna för transport, boende och mat utmanar många familjers ekonomi. Socialförsäkringsreformen bör sträva till att förebygga fattigdom i barnfamiljerna och marginalisering över generationsgränserna. Kristdemokraterna föreslår att man binder barnbidraget till index och höjer nivån, vilket skulle ge omedelbar hjälp i familjernas vardag. Ett barnavdrag bör införas i beskattningen.

I arbetslivet behövs flexibilitet som gör det möjligt att kombinera arbete och familj. Om barnens vårdnad bestämmer familjen och samhället ska stödja olika vårdlösningar mer likvärdigt.

Det är absurt att anta att familjerna inte själva kan avgöra vad som är den bästa lösningen för vård av barnen i deras egen livssituation.

Barn och unga i behov av stöd måste snabbt få hjälp. Barns och ungas illamående blir bara värre och coronapandemin har ytterligare försvårat situationen. Förverkligandet av barns rättigheter måste främjas konsekvent. Det bästa sättet att trygga ett bra vardagsliv för ett barn är att stödja familjernas allomfattande välbefinnande.

Barnfamiljerna bör få hjälp med låg tröskel och tidigt ingripande. Det behövs mer förebyggande stöd och hjälp i god tid med låg tröskel. Även den första begäran om hjälp måste få svar utan dröjsmål.

Konsekvenserna för barn bör beaktas i allt beslutsfattande. Barnens behov kommer bättre fram när staten, välfärdsområdena och kommunernas beslutsfattande inför en bedömning av barneffekter i allt beslutsfattande som rör barn och tar i bruk en barnbudgetering.

Ensamboende bör beaktas vid planering av offentlig service. Ensamboende befinner sig ofta i en sämre ekonomisk situation än andra.

Åtgärder:

- Ökad flexibilitet för att kombinera arbete och familj, t.ex. arbetstidsbanker.
- Ökade valmöjligheter för familjer genom att utveckla stödet till hemtjänst och likvärdigt stöd av olika vårdformer.
- Helhetsbetonad reform av barnskyddslagen och säkerställande av fortsättningen på barnstrategiarbetet.
- Tillgången till hemtjänst för barnfamiljer bör stärkas.
- Rådgivningsverksamheten utvecklas genom familjecentermodellen.
- Barnbidraget höjs och barnavdrag vid arbetsinkomstskatt införs.
- Stöd till barnfamiljer genom utbetalning av ett barnvagnsbidrag på 1 000 euro för första inköp för varje barn som föds.
- De årliga inkomstgränserna för studiestödet till studerande familjer höjs.
- Fördelningen av föräldrakostnaderna reformeras så att den blir rättvis gentemot arbetsgivaren gällande försäkringar, där samhället och arbetsmarknaden deltar, så att kostnaderna inte till största delen ligger hos moderns arbetsgivare.
- Barns och ungas hobbyverksamhet efter skoldagen förstärks, eller den s.k. finländska hobbymodellen.
- Frågor med anknytning till ungas välmående sammanställs och handläggs av ett ansvarsministerium och man ser till att de unga får tillräckligt stöd genom studierna fram till arbetslivet, det vill säga en framtidsgaranti införs.
- Flexibilitet i skilsmässofamiljernas förmåner.

1.2. Kvalitativ sote-service stöder välfärden

Hälsovården har hamnat i en kris värre än tidigare. Sjukvården har hamnat i en svårare kris än tidigare. I den övergripande reformen av social- och hälsovården sköttes inte finansieringen och reformen genomfördes före förvaltningen. KD har publicerat en egen presentation för att rätta till problemen med socialförsäkringssystemet och välfärdsområdenas finansieringsmodell. Kristdemokraternas medicin för ett friskare Finland är satsningar på basservice, både förebyggande och hälsofrämjande, tillgång till snabb vård och tillräckliga personalresurser.

För att förkorta värdköerna och möta framtida vårdbehov behöver den offentliga sektorn parallella tjänster inom privata och tredje sektorn. Genom fpa-ersättningssystemet för privat vård förbättras tillgången till sociala tjänster och behandlingssköerna kortas; därför måste systemet underhållas och utvecklas, till exempel genom att förena avgiftstaken.

Det är absurt att inte använda den privata sektorns resurser för att förkorta värdköerna.

I vårdrelationerna måste kontinuiteten och hållbarheten förbättras, vilket bevisligen har förbättrat vårdens kvalitet, minskat behovet av och kostnaderna för sjukvårdstjänster samt ökat patientnöjdheten.

Bristen på arbetskraft inom social- och hälsovårdssektorn måste mötas med tillräckliga resurser och god ledning. Branschen lider av kronisk arbetsbelastning.

Det är absurt att vårdpersonalen utmattas på grund av arbetsbördan.

De allt vanligare psykiska problemen kräver ökad tidig och lågtröskelhjälp. Terapigarantin bör genomföras för alla åldersgrupper.

KD stöder inte en avkriminalisering av droganvändning. Vi är kritiska till injiceringsrum. Det viktigaste är förebyggande droganvändning och snabb vård för missbrukare.

Närståendevård är ofta det mest humana alternativet för den som vårdas, men också mer kostnadseffektivt än institutionsvård. Stödet bör göras skattefritt, kriterierna för stödet förenhetligas över hela landet och stödnivån höjas. Anhörigvårdarens förmåga att klara sig bör stödjas med lediga dagar, kostnadsfria hälsokontroller, lokalt tillämpade gratistjänster och individuellt stöd. Det måste bli lättare att kombinera arbete och närståendevård.

Det är absurt att skära ner på stödet och stödtjänsten till närståendevården.

Rätten till en god ålderdom måste tryggas för varje äldre i hela Finland. Man måste kunna garantera ett tillräckligt antal vårdare och en god kvalitet på äldreomsorgen. För Kristdemokraterna är det viktigt att en modell med fyra garantier implementeras i vården: utomhusgaranti, måltidsgaranti, hygiengaranti och gemenskapsgaranti.

Det är absurt om man i en välfärdsstat måste känna sig rädd att åldras.

Terminalvården måste utvecklas kontinuerligt så att alla kan få bästa möjliga vård och smärtlindring under sinasista dagar.

Personer med funktionsnedsättning måste få tillräckligt stöd i sin vardag och i möjligaste mån kunna påverka beslut som rör dem själva. Tjänster som stöder aktivitet och självständighet förbättrar sysselsättningsmöjligheterna för funktionshindrade.

Även om digitaliseringen erbjuder många möjligheter att utveckla servicen får digital kompetens och verktyg inte vara en förutsättning för tillgång till service. En medborgare ska också kunna sköta ärenden traditionellt över telefon, på papper eller på plats. Tillgängligheten till tjänster måste också säkras för personer utan digitala enheter.

Åtgärder:

- Åtgärda gjutfelen i sote-reformen och problemen med välfärdsområdenas finansieringsmodell, t.ex. vad gäller antalet invånare, kostnader och investeringar som överförs från kommunerna samt modeller relaterade till välfärd och hälsofrämjande. Ekonomisk stimulans för att förebygga sjukdomar och främja välbefinnande och hälsa är en förutsättning för att målen för sote-reformen ska lyckas.
- Finansieringen av social- och hälsovården utökas och förstärks, t.ex. genom att ombesörja finansieringen av löneharmonisering, forskning och utbildning.
- Företagens och organisationers kompetens utnyttjas och valfriheten för sociala tjänster utökas med hjälp av service-/kundsedelsystem och personliga budgetar, t.ex. inom handikappservicen.
- FPA:s ersättningssystem bör utvecklas t.ex. genom att slå samman avgiftstak och fördela självriskandelen, inte genom att avskaffa ersättningen.
- Inom FPA-rehabiliteringen testas en övergång från anbud till registreringsmodell och hushållsavdraget utvidgas till att omfatta rehabilitering i hemmet.
- Data- och cybersäkerheten inom social- och hälsovårdssystemen åtgärdas.
- Vi inför nationella kvalitetsregister och utökar de förebyggande undersökningarna.
- Vi utökar studieplatserna inom sote-sektorn.
- En realistisk plan skapas för förverkligandet av vårddimensioneringen.
- En terapigaranti för alla åldersgrupper genomförs.
- Tillgången på kortterapi och andra mentalvårdstjänster med låg tröskel utökas.
- Psykoterapeututbildningen görs kostnadsfri.
- Det förebyggande missbruksarbetet och tillgången till missbrukarvård bör förbättras.
- Vårt lands narkotikastrategi uppdateras med beaktande av effekterna av ökad droganvändning och blandmissbruk särskilt bland unga.
- Vi erbjuder de äldre egen rådgivningstjänst och utvecklar det uppsökande arbetet bland de äldre
- Genom klientavgiftslagen ser vi till att pristaket för tjänster inom välfärdsområdena hålls på en rimlig nivå vad gäller de äldres service.
- Ett pilotförsök med en bostadsrättsmodell görs, vilket skulle lämpa sig speciellt för äldre och andra grupper som har behov relaterade till service och gemenskap och som sannolikt inte blir lägenhetsägare. Även familjevård och andra former av gemensamt boende utökas.
- Man tar hand om servicetransporter för äldre och förbättrar systemet med fpa-skjutsar.
- Ersättningen till närståendevårdare och kriterierna förenhetligas i hela landet. Stödet till närståendevården höjs och förmånen görs skattefria.
- De lagstadgade lediga dagarna för närståendevårdare utökas. Kombinationen av närståendevård och arbetsliv underlättas, till exempel genom att sporra till deltidsarbete. Betalda lediga dagar för närståendevården utreds.

- En modell med fyra garantier införs inom äldreomsorgen: utomhusgaranti, måltidsgaranti, hygiengaranti och gemenskapsgaranti.
- Den nationella kvalitetsrekommendationen för palliativ vård och terminalvård implementeras på alla enheter som erbjuder hospicevård.
- Stabiliteten i vårdrelationer främjas genom bland annat implementering av modellen med egenläkare/egenvårdare speciellt för långtids- och multisjuka och de som behöver mycket socialservice.
- Ansvar för samordningen av digital vägledning överförs till kommunerna. En alternativ icke-digital kundkanal skapas, som utgör en del av den nationella krisberedskapen.
- Kompatibiliteten för sote-datasystemen säkerställs genom nationella datastandarder, det vill säga gränssnittsdesigner.
- Nödvändiga korrigeringar i lagen om handikappservice görs och reformen förs i mål.
- Ett heltäckande och professionellt apoteksnätverk säkerställs i hela landet.

1.3. Utbildningen till heders igen

Ansaret för fostran är primärt föräldrarnas, de känner också sina barn. Bäst Familjernas situation är individuell. Kristdemokraterna litar på att familjerna bäst kan avgöra om barnet deltar i småbarnsfostran på ett dagis, familjedaghem eller om det tillbringar sina första år hemma hos en förälder eller kanske en far- eller morförälder. Ur samhällets synvinkel är vård av barn i hemmet ett förmånligt alternativ, och det bör inte försvåras. Det behövs olika alternativ. Att barn med invandrarbakgrund deltar i småbarnsundervisningen är viktigt ur ett integrationsperspektiv.

Kvaliteten på småbarnsfostran förbättras bäst genom att öka de mänskliga resurserna. Gruppstorlekarna bör minskas. Mer utbildad arbetskraft och bättre arbetsvillkor behövs för att branschens attraktionskraft ska kunna bibehållas.

Det är absurt att placera barn i daghem där det inte finns tillräckligt med personal.

I en högklassig småbarnspedagogik kan barnets behov av stöd identifieras tidigt, vilket förbättrar barnets möjligheter att i tid få det stöd det behöver. Gratis, frivillig förskola för 5-åringar skulle förbättra skolberedskapen för dem som behöver det.

Istället för ständiga projektrundor måste grundfinansieringen av utbildningen långsiktigt ordnas över regeringsperioderna. Tillräcklig grundfinansiering gör det möjligt för olika elever att få en bra inlärningsstig och nödvändigt stöd.

Tillgången på behöriga lärare och speciallärare måste tryggas. Allt fler lärare funderar på att byta bana eftersom arbetet har blivit för betungande. Kvalificerade lärare är en viktig del av den finländska utbildningens framgångssaga och en resurs som vi i samhället inte har råd att förlora. Undervisningsgruppernas storlek bör hållas rimliga så att barns lärande och utveckling inte störs.

Varje elev måste få det stöd den behöver för att lära sig. Nästan en fjärdedel av eleverna i grundläggande utbildningen fick effektiverat eller särskilt stöd 2021, och behovet av stöd ökar.

Ojämlighet i lärande måste stoppas. Även om Finland ännu klarar sig bra i internationell jämförelse har inlärningskunskaperna mellan olika grupper ökat oroväckande.

Positiv religionsfrihet bör kvarstå som grundläggande undervisningsmodell i åskådningsämnen. I en globaliserad värld blir religiös läskunnighet allt viktigare.

Man måste snabbt få komma till en skolkurator eller skolpsykolog. När man har problem kan varken ett barn eller en ungdom vänta flera veckor med att få diskutera det.

En förlängning av läroplikten har inte löst problemen med andra stadiets utbildning. Det måste säkerställas att varje ung person förblir involverad. Finansieringen av andra stadiets utbildning måste stärkas.

Tillgången och kvaliteten på gymnasieutbildningen måste tryggas. Även i gymnasierna måste olika elevers behov beaktas och tillräckligt stöd erbjudas.

Det fria bildningsarbetets roll bör ytterligare stärkas som en form av utbildningsinstitution med låg tröskel. Därigenom kan man också snabbt svara mot samhällets förändrade utbildningsbehov.

Högskoleutbildningen bör utvecklas i samarbete med arbetsmarknaden och näringslivet. Universiteten och yrkeshögskolorna har förutsättningar att tillföra en mångfald av tillväxt till Finland, men det kräver att behoven av såväl grundforskning som utveckling och innovationsverksamhet identifieras.

Åtgärder:

- Mera personalresurser till småbarnspedagogiken och utökat antal universitetsutbildade förskolelärare vid universiteten.
- Satsningar på grundfinansieringen av utbildningen istället för projektrumbor.
- Säkerställande av tillräckliga resurser för lärandestöd.
- Tillräckligt små gruppstorlekar tryggas i både småbarnsfostran och grundläggande utbildningen.
- Utvecklande av ledningen inom utbildningssektorn.
- Införande av ett lärarregister.
- Anpassning av hemkommunsersättningen till privata skolor till samma nivå som andra utbildningsanordnare.
- Utvecklande och utökning av läroavtalsutbildningen i samarbete med företag och underlättande av anställning genom att utveckla den s.k. gesäll-TES-modellen, där lönen ökar i takt med framstegen inom studierna.
- Korrigering av finansieringen av gymnasieutbildningen genom att garantera regional tillgänglighet och kvalitet.
- Det fria bildningsarbetets roll som komplement till utbildningsfältet stärks.
- Högskoleutbildningen utvecklas utifrån den nuvarande dualmodellen.
- Främjande av internationalitet genom att öka rätten att examina och utbildningsprogram på engelska.
- Införande av skolsedlar för att säkerställa livslångt lärande.

1.4. Kultur och motion angår alla

Kristdemokraternas målsättning är att kultur och motion ska ingå i allt fleras vardag och att deras betydelse som hälsofrämjare, gemenskapsskapare och lärandeverktyg ska identifieras och utnyttjas ännu bättre.

Det finländska bibliotekssystemet är en framgångssaga som stöder både utvecklingen av läskunnigheten och en jämlik bildning.

Vår målsättning är ett samhälle som ger möjligheter och impulser både till vardagsmotion och finslipning av idrottsprestationer ända upp till internationell nivå. Förutsättningarna för motion och idrott bör stärkas och göras mångsidigare. Den socialförsäkringsreform som KD presenterat är också ett svar på den socialförsäkringsfälla som många frilansare och egenföretagare inom kultursektorn upplever.

Åtgärder:

- Nivån på budgetanslagen för kultur-, idrotts- och föreningsverksamhet tryggas när man bryter kopplingen till intäkter från penningsspel.
- Vi håller fast vid resurserna för grundläggande konst- och musikutbildning för barn och unga.
- Vi utvecklar kulturella remiss- och motionsreceptmodeller och utökar dem i hela landet.
- Vi främjar förverkligandet av hobbygarantin. Vi utnyttjar ännu bättre skolor som platser för fritidsintressen efter skoldagen och säkerställer en meningsfull och avgiftsfri fysisk aktivitet för varje barn.
- Vi stärker finansieringen och strukturerna för motion och idrott.
- Vardagsmotionen utvecklas genom att goda förutsättningar för promenader, cykling och utomhusaktiviteter för människor i alla åldrar och konditionsnivåer, inklusive specialgrupper.
- Mervärdesskatten på alla mervärdesskattepliktiga idrottstjänster sänks till en lägre skattesats (10 %).
- Vi utreder användningen av donationsavdrag och skattesporrar för att främja och stödja idrott och kultur.
- Toppidrott främjas genom stöd till idrottare, tränare och experter samt idrottsakademier och träningscenter.

2. Ett företagsamt Finland

Ekonomin är en möjliggörare för liv och välbefinnande, ett verktyg. Den kristdemokratiska tanken om ekonomin ser inte på samhället i första hand ur eurons synvinkel, utan utifrån människors välbefinnande och ekonomiska situation. Den viktigaste produktionsfaktorn i ekonomin är en välmående människa.

Hela det ekonomiska systemet bygger på relationer och förtroende. Ansvar för liv och samhälle gäller oss alla. Ändå har de ekonomiska strukturerna stor betydelse för vårt välmående. Ju sundare relationer i samhället och ju mer förtroende och ansvar, desto bättre fungerar också ekonomin.

Det globala ekonomiska och monetära systemet är svårt att förutse i en brytningstid. Finland kan i mycket begränsad utsträckning påverka megatrenderna i den globala ekonomin. Det är nödvändigt att förbereda sig för anpassning till förhållanden med svag ekonomisk tillväxt, stigande priser, växande arbetslöshet och försvagade offentliga finanser.

Åtgärder för att minska skuldsättningen och hållbarhetsgapet måste vidtas omedelbart. Kristdemokraterna betonar måttfullhet, sparsamhet och flit. Den offentliga skulden spelar också roll. Balansen i de offentliga finanserna kräver minst 80 procent sysselsättning och 2 procent tillväxt.

Det är absurt att leva över tillgångarna och låta den offentliga ekonomin raseras.

Finland måste förbli en attraktiv plats att leva och bo på, investera i och fostra en ny generation. Till exempel på energiteknikens område har Finland stor potential. Tyvärr investeras det för lite i hemlandet och produktionsindustrin håller på att bedarra. Bristen på arbetskraft begränsar också tillväxten. Befolkningsstrukturen försvagar ekonomin och gör det svårt för välfärdsstaten att fungera. Vi behöver oundvikligen mer arbetskraft även från utlandet.

Vi uppmuntrar till inhemskt ägande. Särskild uppmärksamhet bör ägnas statlig ägarkontroll. Den krympande ekonomin samt skuldsättningen leder till att det finländska ägandet flyr utomlands. Det är viktigt att hålla företags- och kapitalbeskattningen konkurrenskraftig.

Det är absurt att sälja Finland till utlandet.

Beskattningen av arbete är hög i Finland. Tyngdpunkten i beskattningen bör gradvis flyttas från beskattning av arbete till beskattning av olägenheter.

Förutsättningarna för arbete kan förbättras genom att stimulera gemensamt företagande, lätta på villkoren för att anställa den första externa arbetaren, öka bidragen till rådgivning för företagare och reformera pensionsskyddet för företagare.

Det är absurt att strypa den ekonomiska företagsamheten och konkurrensförmågan genom alltför hög beskattning.

Vi ger vårt stöd till att villkoren för lokala avtal lättas. Ny tillväxt och nya jobb skapas framför allt i små och medelstora företag. Den största tröskeln för en arbetsgivare är relaterad till den första anställningen.

Social- och pensionsskyddet måste reformeras för att möta förändringarna i arbetslivet. Distansarbete, inhyrt arbete, fragmenteringen av arbetslivet och fenomen som plattformsekonomi är här för att stanna.

Alla borde ha möjlighet att arbeta utifrån sina resurser. De som kan arbeta deltid och de som närmar sig pensionsåldern ska erbjudas mer flexibla deltidsanställningar, skräddarsydda arbetsuppgifter och möjligheter att studera ett nytt yrke. Pensionärerna utgör en enorm arbetskraftspotential och många av dem vill arbeta, men de motiverande faktorerna är svaga.

Arbetslivet får inte göra dig sjuk. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt välbefinnande och ork i arbetslivet.

Det är absurt om man inte har råd att gå till jobbet.

Upprätthållande och utveckling av kompetens är en förutsättning för att behålla Finlands konkurrenskraft.

Det råder särskilt brist på professionellt kunnande. Yrkesutbildningen måste ha tillräckliga resurser och möjligheterna till läroavtalsutbildningen måste utvecklas. Inom många yrken är kompetensen viktigare än examen.

Vi behöver arbetskraftstjänster med bättre resurser som svarar mot behoven, så att varje arbetslös kan bemötas individuellt. För närvarande är de arbetspolitiska åtgärdernas effekt ofta svag.

Kristdemokraternas ekonomiska linjedragningar inör nästa regeringsperiod:

- Åtgärder för att minska skuldsättningen och hållbarhetsgapet måste vidtas omedelbart. En långsiktig färdplan behövs för att minska skuldsättningen och hållbarhetsgapet.
- Välmående och kompetens är en förutsättning för ekonomin. Vi mår om utbildningens kvalitet och tillgänglighet på alla studienivåer i hela landet.
- Vi höjer nivån på FUI-finansieringen mot 4 procent av BNP och utvecklar en TUI-skatteavdragsmodell.
- Förutsättningarna för tillväxtföretagen förbättras.
- Vi utökar möjligheterna för de partiellt arbetsföra att delta i arbetslivet.
- Vi gör det lättare för pensionärer att delta i arbetslivet genom att sänka skatten.
- Beskattningen av låg- och medelinkomsttagares arbete bör lättas.
- Beskattningen bör utvecklas i en hälsobaserad riktning. Den långsiktiga inriktningen av beskattningen bör gå från beskattning av arbete mot beskattning av nackdelar.
- Ett yrkesdieselsystem som stödjer transportbranschen införs.
- Villkoren för lokala avtal utökas genom reform av arbetslagstiftningen.
- Egenföretagarnas status förbättras, till exempel genom att införa ett företagarkonto baserat på estnisk modell.
- Finland som investeringsmiljö förbättras, t.ex. genom bättre resurser till licenstagare.
- Pensionssystemet för företagare reformeras genom att man beaktar företagandefriheten och tillräckligt socialskydd.
- Vi håller fast vid samhällets veckorytm, inkl. söndagstillägg.

2.1. Stimulerande grundskydd

Socialförsäkringssystemet måste utvecklas på ett sådant sätt att det är lönsamt att ta emot ett jobb i varje situation. Tyvärr finns det fortfarande stimulansfällor inom socialförsäkringen som förvärrar arbetskraftsbristen och utestänger människor från arbetslivet.

Det är absurt att upprätthålla stimulansfällor.

Fattigdom och utanförskap är ett växande problem, som förvärras av stigande priser på basvaror och den ekonomiska recessionen. Fattigdom i familjer med barn drabbar 100 000 barn. Omkring 200 000 människor är beroende av mathjälp varje år. I synnerhet har situationen för låginkomsttagare och äldre medborgare som använder mycket social- och hälsovårdstjänster försvagats.

Åtgärder:

- Socialskyddssystemet utvecklas steg för steg mot ett enda allmänt stöd.
- Bostadsbidraget reformeras och t.ex. studerandes separata bostadsbidrag returneras.
- Socialskyddets stimulansfällor avvecklas: t ex så höjs arbetslöshetsförsäkringen och utmätnings-skyddet och betydelsen av minderåriga barns inkomster på föräldrars utkomststöd avskaffas.
- Vi uppmuntrar till en återgång till arbetslivet genom en graderad arbetslöshetsförsäkring som utvidgas till att gälla alla.
- Vi förbättrar möjligheterna för partiellt arbetsföra personer att jämlikt anställas med lönestöd i företag och föreningar lika.
- Vi följer med prisutvecklingen på basvaror och gör indexhöjningar i socialbidraget oftare vid behov.
- Vi ser till att bevara pensionernas köpkraft.
- Pensionsinkomstavdraget och arbetsinkomstavdraget för arbetande pensionärer höjs.
- Vi gör det lättare att få skuldsanering.
- Det måste fås en effektiv reglering av snabblån.
- Vi säkerställer permanent grundfinansiering för organisationer som delar ut mathjälp.

2.2. Hela landet med

Genom en god regionalpolitik hålls Finland levande och utvecklas. När man fattar beslut bör man kunna ta hänsyn till regionala särdrag. Vi vill motarbeta splittring och ojämlikhet mellan regioner och grupper av människor genom att hålla hela landet samman. Metropolområdet, regionkommunerna och landsbygden stöttar varandra och inga behov av motsättningar förekommer.

Det behövs olika metoder i olika områden, eftersom utmaningarna också är olika. I storstäder är utmaningarna de höga boendekostnaderna och avsaknaden av bostad, den ökade segregationen på grund av invandring samt droganvändning och gängbildning. Vi måste komma ifrån ett alltför tätt byggande i städerna: närnaturen och parkerna måste bevaras för att naturens positiva effekt på välbefinnande och hälsa ska öka. I tillväxtcentra och regioner på tillbakagång behövs olika slags bostadspolitik.

På landsbygden och i regionkommuner bör viktiga tjänster för invånarna tryggas, såsom social- och hälsovård samt daghems- och skolnät, infrastrukturen och datanäts- och transportförbindelser behållas. Att arbeta och bo i glesbygden underlättas bland annat genom en gradering av elskatten och avdrag för arbetsresor.

Det är absurt att bygga Finland två eller tre gånger.

I och med sote-reformen flyttas över hälften av kommunernas ansvar och skatteintäkter till nya välfärdsområden. Minskningen gäller statsandelar och inkomster från kommunalskatt och samfundsskatt. Regionstädernas utmaning är ofta att hitta jobb åt makarna och sote-reformen får inte i allt större utsträckning göra att jobben flyttas till landskapscentra. En landskapsskatt skulle differentiera regionerna ännu mer och öka skattetrycket. Bland de uppgifter som blir kvar på kommunerna kräver särskilt främjandet av välbefinnandet ytterligare resurser för att lyckas. I den kommunala finansieringen bör investeringsbehov för exempelvis skol- och daghemsbyggnader beaktas.

Åtgärder:

- Elskatten graderas regionvis.
- Företagens transportstöd utökas.
- Ett försök med en regional studielånskredit lanseras.
- Vi håller väg- och datatrafiknäten i skick i hela landet.
- Sysselsättningen och företagen på landsbygden stöds genom sänkning av bränsleskatten.
- Lagstiftning relaterad till distansarbete uppdateras, t.ex. när det gäller arbetsolycksfallsförsäkringen.
- Vi säkerställer bostadsproduktion till ett rimligt pris, t.ex. genom att öka ARA-produktionen och följa MBT-kontraktet.
- Förorternas utveckling prioriteras i stadsutvecklingen: omkring 1,5 miljoner finländare tillbringar sitt dagliga liv i förorterna.
- Mångsidig bostadsproduktion upprätthålls och befolkningssegregationen i regionerna förhindras.

2.3. Trafiklederna i skick och fungerande trafik

Ett fungerande väg- och järnvägsnät gör det möjligt att hålla hela Finland levande. Bra trafik är säker och miljövänlig. Finland är glest befolkat och avstånden är långa. En bil är praktiskt taget en nödvändighet för många familjer. Vi stödjer förnyelsen av personbilstrafikens drivkraft för att bli utsläppsfria. Vi är inte för ett kategoriskt förbud mot vissa drivkraftslösningar.

Kollektivtrafiken i Finland måste utökas och utvecklas genom att lyssna på invånarna. Riktlinjer för framtidens väg- och järnvägstransporter i Finland finns skisserade i den parlamentariska 12-åriga transportplanen.

Nätverket för lätta transporter måste byggas ut och större uppmärksamhet fästas vid säkerheten. Att cykla eller promenera i tätorter är inte bara ekologiskt, utan också ofta vettigt när det gäller restid jämfört med att använda egen bil.

Det är absurt att låta Finlands nätverk förfalla.

Teiden 1,5 miljardin korjausvelkaa on kurottava päättäväisesti umpeen. Se mikä tänään jää korjaamatta, tulee huomenna entistä kalliimmaksi. Nyt Suomen tiestö rapautuu hurjaa vauhtia.

Åtgärder:

- Utveckla kollektivtrafiken och den lätta trafiken
- En färdplan för att täcka väg- och järnvägsinfrastrukturens reparationsskuld görs upp.
- Utvecklingen av sjöfarten främjas längs hela kusten.
- Den regionala flygtrafiken måste säkras för att upprätthålla livskraften i landskapen.
- Avdraget för arbetsresor utvecklas.
- Drivkraftskatt tas bort från dieselfordon om prisskillnaden med bensin inte längre existerar.

3. Ett krisbeständigt Finland

Den globala världen med sina nätverk är sårbar på många sätt. Finland går inte säkert från fenomen som börjar på andra sidan jordklotet. Försämring av livsmiljöer, klimatförändringar och konflikter sätter samhällen i kris. Å andra sidan kan svårigheter också förena. Genom samarbete har samhällen överlevt även extrema utmaningar.

KD har presenterat hundra sätt att förbättra livsmedelssäkerheten, krisbeständigheten och försörjningstryggheten.

3.1. Livskraftigt lantbruk – mat ur eget land

Lantbruket är inte bara en näring, det är ett livsvillkor. Globala livsmedelsmarknader är utsatta för störningar och spekulationer. Inhemsk livsmedelsproduktion är en viktig del av tryggheten i en självständig stat och den får inte tillåtas tyna bort. När produktionen väl ligger nere är det svårt att starta om den igen.

Finland behöver en mekanism som tryggar primärproducentens andel av livsmedelspriset. Lantbruket har kämpat med lönsamhetskris under lång tid. Med kriget sköt priserna på bränslen, konstgödsel, el och andra produktionsinsatser i höjden. De producentpriser som bönderna får halkar efter.

Det är absurt att sätta lantgårdar i konkurs och rasera den inhemska matproduktionen.

Livsmedelsförsörjningen måste föras tillbaka till jordbrukspolitikens centrum. EU:s gemensamma jordbrukspolitik tillämpas i Finland. EU:s rigida jordbrukspolitik återspeglas i jordbrukskonkurser över hela Europa. En stor del av jordbruksstöden går till andra än de som producerar mat.

Trots allt är det finländska jordbruket en innovativ sektor som har reformerats många gånger genom historien. Lantbruksföretagarna bör ges möjligheter och visioner, så att även yngre vågar välja lantbruket som sitt yrke.

All ekonomisk verksamhet bygger ytterst på naturresurser. Bioekonomin är fortfarande mycket viktig för Finland, och det finns mycket potential på området. Miljövård och förbättrad självförsörjning stödjer varandra.

Vi fortsätter att arbeta för djurens välmående. Risken för sjukdom hos produktionsdjur ökar om bönderna mår dåligt. Vid offentlig upphandling ska importerade produkter uppfylla minst finländska miljönormer och normer för djurens välmående.

Åtgärder:

- Stöd till gårdar under den akuta kostnadskrisen, t.ex. genom återbetalning av energiskatt.
- Fastighetsskatten på jordbrukets produktionsbyggnader avskaffas.
- En nationell Livsmedelspanel motsvarande Klimatpanelen inrättas.
- Främjande av inhemskt och rättvisa vid offentlig upphandling av livsmedel. Lokal mat och lokala företagare rekommenderas.
- Ett kostnadsindex skapas som garanterar en snabb överföring av produktbetonade priser till producentpriserna.
- Livsmedelsmarknadslagen och vid behov konkurrenslagen uppdateras för att förbättra producentens position i livsmedelskedjan.
- Vi påverkar EU:s politik mer aktivt: livsmedelsförsörjningen måste återföras till den gemensamma jordbrukspolitikens centrum.
- Flytt av fokus för stödsystemet till livsmedelsproducerande jordbruk.
- Förbättring av Finlands självförsörjning av protein.
- Ökning av det ekologiska jordbrukets andel.

3.2. Inhemsk och ekologisk energi

Energikrisen sätter hushåll, företag, offentliga organ och EU på prov. Alla bör kunna värma sitt eget hem. Samtidigt som vi tänker på vår egen energiförbrukning måste vi se till att ingens hem blir kallt på grund av energibrist och att man klarar vardagens elräkningar.

Det är absurt att avstå från inhemsk energi.

Energipolitikens inriktning bör vara inhemsk, fossilfri energi.

Åtgärder:

- Fortsatt minskning av distributionsskyldigheten tills den akuta energikrisen är över.
- Främjande av biogasproduktion och befrielse från punktskatt för biodiesel och biogas producerad för eget bruk.
- Vi arbetar för användningen av hållbar bioenergi som en del av EU:s energipalett.
- Den återstående produktionskapaciteten för torv bevaras och producenterna erbjuds permanenta produktionskontrakt med försörjningsberedskapscentralen.
- Säkerheten och tillförlitligheten hos energi- och telenäten och deras styrsystem stärks.
- Främjande av decentraliserad energiproduktion för småhus, lantbruk och andra fastigheter, inkluderande magasinering eldstäder i bostäder.
- Bränsleskatten hålls på rimlig nivå.
- Nya energilösningar främjas, inklusive små modulära kärnreaktorer, och kärnenergilagen förnyas.
- En nationell vätgasstrategi tas fram för att påskynda vätgasekonomin.
- Vindkraftsproducenter uppmuntras att bygga styrkraftslösningar och tvingas delta i kostnaderna för nätinvesteringar genom en producentavgift enligt dansk modell.

3.3. Den inre säkerheten behöver sina aktörer

Inre och yttre säkerhet utgör allt oftare en del av den övergripande nationella säkerheten och beredskapen. Totalsäkerheten och de olika säkerhetsaktörernas samarbete bör tas om hand på alla nivåer. Den inre säkerheten påverkas också av samhällets enighet, samhörighet och grundtrygghet.

Det är absurt om man i Finland måste vara rädd för att röra sig ute.

Finansieringsnivån för dem som arbetar med den inre säkerheten måste fastställas permanent. Det är omöjligt att planera och utveckla verksamheten på längre sikt om man varje år måste oroa sig för finansieringen.

Överföring av räddningsväsendet till välfärdsområdena får inte försvaga verksamhetsförutsättningarna.

Ett samarbete utan fogar mellan olika myndigheter behövs för att bekämpa cyber- och informationspåverkan. Detsamma gäller förberedelse inför kriser och säkerställande av samhällets förmåga att fungera i störande situationer.

Åtgärder:

- Säkerställa adekvat, långsiktig finansiering för alla inre säkerhetsmyndigheter.
- Utökning av antalet poliser till minst 8 000 poliser.
- Säkerställa att gränsbevakningen har tillräcklig kapacitet för att förbereda sig för nya hot, inklusive storskalig invandring. Ett gränsstängsel byggs vid den östra gränsen för att möta hybridpåverkan.
- Säkerställa finansieringen av räddningsväsendet som en del av finansieringen av välfärdsområdena.
- Med hjälp av regelverk säkerställs utnyttjandet av räddningspersonal inom välfärdsområdet, till exempel i uppgifter som stöder hemvård dygnet.
- Studieplatserna inom räddningssektorn utökas.
- Ytterligare 80 årsverken till nödcentralerna.
- Grundfinansieringen av rättsförvaltningen höjs så att rättsskyddet inte äventyras på grund av att ärendena förlängs.
- Straffskalan för våldsbrott och andra grova brott skärps och behovet av skärpt lagstiftning för att komma till rätta med gängkriminalitet utvärderas.
- En krisberedskapsguide delas ut till varje hem.
- De övergripande säkerhetsstrukturerna och koordineringen mellan aktörer stärks.

3.4. Ansvarsfull invandring

Kristdemokraternas mål är en kontrollerad, men rättvis och human invandringspolitik. Finland behöver arbetare och internationell växelverkan. Allt fler familjer har två hemländer. Finländarna kan känna empati för andra människor i deras nöd, vilket man såg när Ryssland attackerade Ukraina. För vår del kan vi erbjuda den trygghet som behövs.

Den arbetsbaserade invandringsmodellen behöver utvecklas. Högpresterandes invandring bör underlättas genom att tillståndprocesserna påskyndas. Hanteringen av vardagliga och myndighetsfrågor måste vara smidig från början för en arbetare eller studerande som kommer till Finland.

Invandrare som kommer till låglönessektorer får inte bli en ny klass av billig arbetskraft i Finland. Det är varken etiskt eller hållbart vad gäller socialskyddsutgifter.

Grunden för asyl- och flyktingpolitiken är varje människas lika och villkorslösa människovärde. Finland måste rikta sitt bistånd till dem som mest behöver det. Därför stöder vi användningen av kvotflyktingssystemet som det primära sättet att erbjuda trygghet.

Det behövs en bättre integration och morötter för integration så att de som flyttar till Finland av olika anledningar hittar sin plats i vårt samhälle. Dåligt hanterad invandring och ökat antal personer som vistas illegalt i landet får ofta bieffekter.

Det är absurt att integrera invandrare för socialförsäkringen och lämna jobbarna i byråkratins hjul.

Språkkunskaper och utbildning är nyckeln till arbetsmarknaden. KD föreslår ett språktillägg till arbetsmarknadsstödet, som uppmuntrar och belönar snabb inlärnin g av finska eller svenska. Uppmärksamhet bör också fästas vid skolgångsstöd för barn med invandrarbakgrund.

Vi värnar om det finländska kulturarvet och värderingarna. En bra invandrings- och integrationspolitik stödjer en harmonisk samexistens och ger dem som flyttar hit en chans att förstå det finländska samhället.

Åtgärder:

- Processerna för uppehållstillstånd påskyndas.
- Studerande som avlagt examen i Finland beviljas automatiskt arbetstillstånd.
- Ett arbetsmarknadsstöd med språktillägg skapas som en morot för sysselsättning och språkinlärning.
- Invandrarnas tidigare utbildning och kompetens utnyttjas bättre.
- Vid behov höjs flyktinkvoten och koncentreras på dem som har en svagare ställning så som barn, kvinnor, funktionshindrade och äldre och till exempel kristna som förföljs på grund av sin övertygelse.
- Stödet till skolgång för barn och unga med invandrarbakgrund effektivisas.
- Effektivisera rutinerna för erkännande och utjämning av examina och dämpa kostnaderna.
- Godkännandet av examina och jämförande metoder effektivisas och kostnaderna dämpas.

3.5. Miljön och klimatet kräver handling

Livet på jorden är ett ofantligt stort mirakel. Kristdemokraterna förhåller sig allvarligt till klimatförändringen, förstörelsen av biologisk diversitet och livsmiljöer. Framtida generationer har rätt till liv, ren mat och naturens skönhet. Respekt för naturen handlar också om värderingar och livsmål. En god relation till naturen föds i hemmen, skolor och fritidsintressen, med början på den egna gården och den närliggande skogen, vid shopping och skräpkorgar.

KD:s utgångspunkt vid miljövard bygger på principen om ansvar för närområdet: ansvar kan inte läggas ut på överstatliga aktörer. Gränsöverskridande utmaningar, som klimatförändringar, måste besvaras genom samarbete mellan länder. Lokalbefolkningen har det största intresset och kunnandet för skydd av sin närmiljö. Det är viktigt att ta hänsyn till den lokala opinionen, till exempel i gruvfrågor.

Det är absurt att förstöra den närliggande naturen.

Europeiska unionen spelar en viktig roll när det gäller att fastställa miljöskyddsnormer. Genom att till exempel förbjuda användningen av skadliga kemikalier inom EU kan miljöns tillstånd påverkas globalt. Globalt är upp till en miljon arter utrotningshotade, särskilt i tropikerna.

Hållbar utveckling är ekonomisk, ekologisk, social och kulturell. Fattiga länder har också rätt till utveckling. Genom utvecklingssamarbetet stödjer Finland utvecklingsländernas miljöskydd, livsmedelssäkerhet och anpassning till klimatförändringarna.

Övergödningen av Östersjön måste få ett slut. Miljöföroreningarna har minskat avsevärt i Finland, och tillståndet för till exempel insjölederna har förbättrats till följd av målmedvetet arbete. Även andra länder runt Östersjön måste ta minskade utsläpp från jordbruk och fiskodling på allvar. Nya utmaningar skapas av trycket att öka gruvdriften och till exempel den så kallade batteriindustrin för den s.k. gröna omställningens behov.

Ansvar kan man inte fly genom att flytta industrin och livsmedelsproduktionen från Finland till länder med lägre miljökrav. Inom klimatskyddet måste man se på utsläppen som en helhet.

Det är absurt att tro att utsläppen minskar om vi flyttar jobben, industrin och livsmedelsproduktionen utomlands.

Att minska användningen av fossila bränslen är centralt för att bromsa klimatförändringen. Finland ska inte behöva betala för de rikare europeiska ländernas energipolitiska misstag, och våra skogar får inte bli ett kompensationsreservat för den centraleuropeiska industrin. Vi stöder inte inkomstöverföringselement som socialfonden för klimatåtgärder. EU:s medlemsländer skall även i fortsättningen ha ansvar och beslutanderätt i energi- och skogspolitiken.

Det är ingen idé att bygga Finland två gånger. Byggandet använder hälften av världens icke-förnybara naturresurser och genererar nästan hälften av allt avfall.

Genom skogspolitik måste skogarnas mångfald förbättras. Vi stödjer ett hållbart skogsbruk och arbetar för tilläggsfinansiering för frivilligt skydd av skogar och andra naturområden.

Insatser måste vidtas för att vårda och skydda livsmiljöer så att det förhindrar att arter utsätts för fara och för att återställa livskraften hos redan hotade arter.

**Med hjälp av skatter och normer bör konsumtionen styras mot mer hållbara, hälsosamma och mindre förore-
nande produkter.** Finland har möjlighet att vara en pionjär inom utvecklingen av miljövänliga tekniska lösningar.

Åtgärder:

- Naturens mångfald måste bevaras och dess utarmning stoppas. Vi investerar i vård och skydd av livsmiljöer.
- Miljölagstiftning utvecklas när det gäller bland annat biologisk diversitet samt olje- och kemikalieskador.
- Vi värnar om resurserna till de frivilliga skyddsprogrammen METSO, HELMI och NOUSU-vattenskyddsprogram.
- Vi värnar om naturen nära städerna.
- Vi vill utöka möjligheten att i skolornas vardag röra sig i naturen.
- Vi utvecklar byggnadsstandards som beaktar livscykelutsläpp, inomhusluftens kvalitet och reparationsbarhet. Energieffektiviteten i byggnader och underhållssäkerheten stöds.
- Vi riktar medel till utvecklingssamarbete för att bromsa och anpassa klimatförändringen, till exempelvis energiteknik och hållbar livsmedelsproduktion.
- Vi utökar andelen miljö- och energiteknik och hållbart jordbruk i de nationella forsknings-, utvecklings- och innovationsutgifterna.

3.6. Utrikes- och säkerhetspolitiken – samarbete och stabilitet

Vi betonar ett öppet, internationellt samarbete under säkerhetspolitiskt instabila förhållanden. De nordiska samarbetsorganen, försvarsalliansen Nato och Europeiska unionen är Finlands naturliga påverkningssforum, där vi kan arbeta för ett samhälle enligt våra värderingar som motkraft till Rysslands och andra auktoritära länders maktpolitik som bryter mot internationella överenskommelser.

Finland stöder det multilaterala, regelbaserade internationella system som bygger på FN-stadgan och tar initiativ för att lösa internationella kriser och konflikter och strävar efter att fungera som medlare.

Energi- och handelspolitik är också säkerhetspolitik. Inom olika sektorer bör vi värna om Finlands strategiska autonomi så att ett beroendeförhållande som äventyrar försörjningstryggheten eller disponibla alternativ inte uppstår. Mat, vatten, energi och mediciner måste garanteras alla även i kriser.

Den procentuella andelen av finansieringen av medborgarorganisationernas utvecklingssamarbete bör utökas. Organisationerna utför ett bra och beundransvärt arbete i u-länderna tillsammans med lokalbefolkningen och samhällena.

Kärnan i vårt lands försvar bygger på medborgarnas försvarsvilja, den nationell försvarsförmågan, allmän värnplikt, bilateralt och multilateralt internationellt samarbete samt medlemskap i Nato. Finland deltar i utvecklingen av EU:s gemensamma försvarspolitik och internationella krishanteringsarbete. Som Nato-land är vi en aktiv aktör i enlighet med dengemensam försvarsplanen och vi värnar särskilt om säkerheten i de arktiska områdena och Östersjöområdena.

Det frivilliga försvarets och reservens verksamhetsförutsättningar måste tryggas i hela Finland. Försvarsmaktens strategiska funktion måste tas om hand.

Åtgärder:

- Införs ett partiellt skatteavdrag för donationer till medborgarorganisationer som utför utvecklingssamarbete.
- Förnyelse av flyktingkonventioner, t.ex. genom att länder förbinder sig att ta emot sina egna medborgare.
- Säkerställa en målnivå för Nato-ländernas försvarsbudget på 2 procent av BNP.
- Vi utsträcker uppbåden till att gälla hela åldersgruppen och uppmuntra kvinnor till frivillig militärtjänst och tar hänsyn till de olika behörighetsklasserna.
- Förtydligande av myndighetsprocesserna mellan olika förvaltningsområden med tanke på hybridhot och cyberattacker. Vi ser till att den kritiska IKT-infrastrukturen förblir i nationell ägo och att myndighetsnätverket Virves verksamhet inte störs.
- Vi drar oss ur Ottawa-avtalet som förbjuder landminor, som vid behov kan tas i bruk som en avskräckande effekt.
- Tryggande av resurserna inom det frivilliga försvarsarbetet och reservens verksamhetsförutsättningar, till exempel genom att värna om ett heltäckande nätverk av skjutbanor.
- Stärkande av det nordiska samarbetet som en del av Natos försvarsplan. Vi utreder var Natos kompetenscenter för arktiska regioner placeras i Finland.

3.7. Europeiska unionens inriktning bör klargöras

Det förändrade världspolitiska läget och olika gränsöverskridande kriser understryker vikten av europeiskt samarbete och enighet. Samtidigt har förlängningen av restriktionerna som en följd av coronapandemin raserat enigheten inom förbundet. Ökat finansiellt gemensamt ansvar och kontroll minskar förtroendet för unionen.

Kristdemokraterna vill utveckla förbundet som ett samarbetsorgan för självständiga stater. Den grundläggande skillnaden mellan partierna i EU-politiken är att vissa vill stärka centralmakten och öka det kollektiva ansvaret, medan andra, som KD, strävar efter att så långt det är möjligt bevara medlemsländernas självständighet och eget ansvar.

Vi vill främja en socialt, etiskt och ekologiskt hållbar marknadsekonomi inom unionen, vilket förbättrar medlemsländernas konkurrenskraft genom satsningar i gemensamma projekt som har ett tydligt mervärde för medlemsländerna, såsom gemensamma forskningsprojekt och infrastrukturprojekt mellan hos medlemsländerna.

Vi motsätter oss medlemsländernas gemensamma skuldsättning. Varje medlemsland måste göra nödvändiga strukturella reformer och ansvara för sina egna skulder. Användningen av EU-medel måste effektiviseras, byråkratin minska och ömsesidigheten öka.

Det är absurt att vifta med Finlands kreditkort för andra länder.

Social- och skattepolitiken måste bli kvar som en nationell beslutanderätt. Medlemsstaterna måste organisera sin egen social- och arbetslöshetsförsäkring.

Den gemensamma jordbrukspolitikens prioritet skall vara att trygga livsmedelsförsörjningen. EU-lagstiftningen bör säkerställa verksamhetsvillkoren för lantbruksproducenterna även i de norra delarna av unionen, samt rättvisa avtal med industri och handel, så att andelen producenter inte kontinuerligt minskar. Skogspolitiken ska behållas som en nationell beslutanderätt.

Det är absurt att avstå från den nationella beslutanderätten.

EU bör enas om ett asylsystem som betonar medlemsländernas individuella ansvar. Vi stöder inte en automatisk fördelningsmekanism för asylsökande, som påskyndar smugglingen. Samarbetet mellan gränsmyndigheter måste utvecklas, men EU:s gränskontroll ska ändå i princip betraktas som nationell.

EU:s strukturella försvarssamarbete kompletterar medlemsländernas nationella försvarspolitiska verksamhet och Nato-medlemskap. Varje medlemsland tjänar på att EU har verktyg att försvara sig mot cyber- och hybridinflytande.

Europas judisk-kristna värdearv bör värdesättas. EU måste agera överallt för att främja frihet, demokrati, människo- värde och mänskliga rättigheter. En demokratisk samhällsordning och en öppen offentlig debatt är en avgörande förut- sättning för Europas framgång.

Toimenpiteet:

- Skärpning av Finlands inflytande på EU. Finlands position klargörs i god tid i samarbete med likasinnade medlemsländer.
- Marknadsdisciplin och principen om inget räddningspaket återinförs på euroområdet. Inkomstöverföringar och gemensamma skulder avvisas.
- Förslag som fördjupar den ödesdiga kopplingen mellan kreditinstitut och stater eller ökar det gemensamma ansvaret för bankernas risker avvisas.
- Förslagen om att utöka EU:s kompetens förkastas.
- Främjande av medborgardebatt om EU:s inriktning.

